

obrazy, ako napr. obraz dáždňikov-motýľov v novele *Súkromie* atď.) Všetky tieto „znamenia“, ktoré nie sú ničím iným než „znamenia-
mi“ mocnej básnickej schopnosti mladého autora, schopnosti vi-
dieť skutočnosť novo a prekvapujúco, nás presvedčajú, že tento
mladý prozaik patrí medzi našich najnadanejších básnikov. A ak
niečo možno priamo nazvať predznakom kladu celej jeho knihy, tak
je to práve táto jeho poetická sila.

Nie je v našom zámere dotýkať sa Johanidesovho vzťahu k mo-
dernej západoeurópskej próze. Je isté, že autor dobre pozná jej
posledné vývinové etapy a že sa všeličo naučil z modernej literár-
nej techniky od Sartra (od tohto najmenej), od Camusa (od tohto
viac) i od mladých francúzskych prozaikov, napríklad od Butora (od
toho najviac). To všetko je, koniec koncov, v poriadku. Nazdávam
sa však, že jednako len jeho kniha vyrástla predovšetkým z auto-
rových najvlastnejších fondov, z celého jeho životného pocitu a ná-
zoru na človeka a svet. Nesporne tu ide o autora, ktorý vážne roz-
mýšľa o základných otázkach života a snaží sa preboriť k pravde
o človekovi a živote silou vlastného prenikavého pozorovateľského
talentu i silou svojho básnického umenia.

Dozaista by sme si neželali, aby celá naša próza išla jedine tou
cestou, na ktorú sa dal Ján Johanides. No som presvedčený, že
naša moderná próza musí byť viacvrstvomá a že v nej má mať
miesto i tento druh slovesného umenia, ktoré vedome a zámerne
hľadá nové výrazové možnosti a uberá sa smerom, akým sa u nás
dosiaľ išlo len sporadicky. Na adresu kritikov, ktorí sú azda ešte plní
nedôvery k Johanidesovým technickým experimentom, neostáva
nám nič iné než odcitovať výrok Moliérovej Angeliky: „Starí, pán
môj, sú starí, a my sme ľudia dneška!“ Akou inou cestou môže sa
uberáť dnešok v našej literatúre než cestou hľadania nových výra-
zových a umeleckých možností?

1971

(48)

Viliam Význam poviedk

(Úryvok)

Sám autor o
rozhodný; J. Fel
zok. (Obe chara
dojmu, akým sa
čosi omnoho poc
ľuďom i sebe sa
v ktorých sa hrd
známym človeko

Ale vy ste sa li
ste mali pocit, a

Potom sa obra

Zistili ste záro
sám seba, ale b
Iba úzkosť vzbú
A hnev, nenávist
ktoré už nie je s
princíp? Princíp

Takých miest
presné zmapova
sa nám za „zmy
tuálny rozmer -
významový aspe

Na Johanides
ko-evokačnej úro
predstavu z psyc
bulačných (činy)
malomestským p
my evidentné a l